

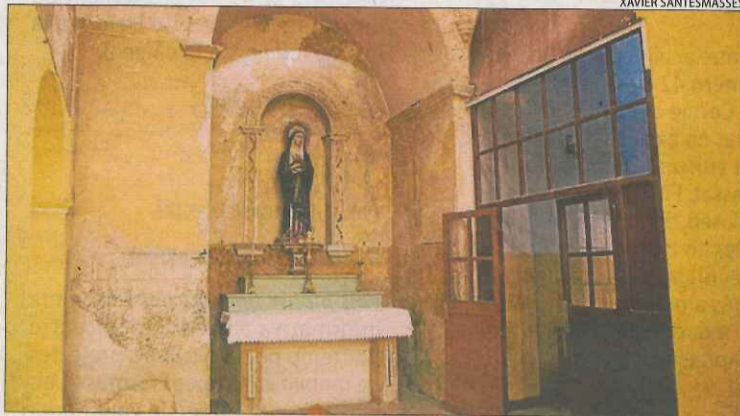
PATRIMONI INVESTIGACIÓ

Art gòtic del XIV per 4.250 pessetes

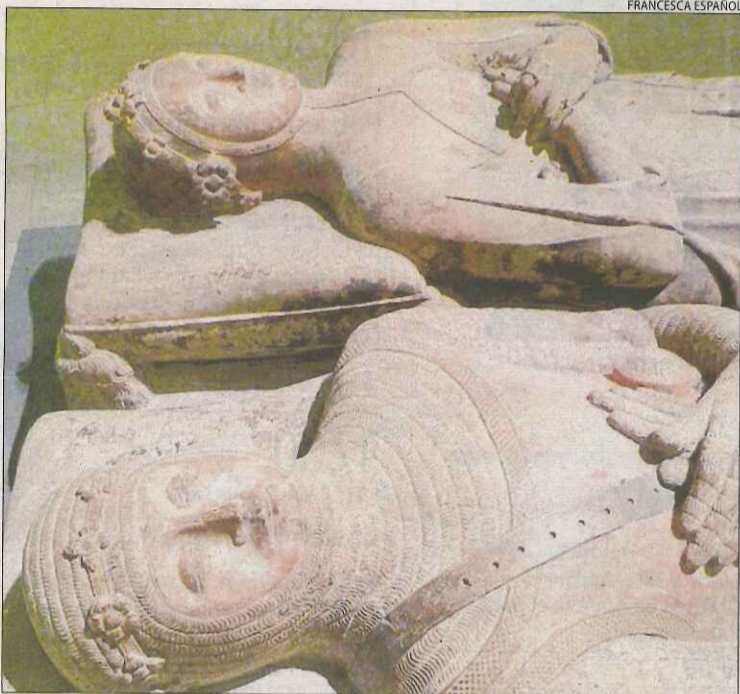
El rector de Torà va vendre el 1906 les escultures funeràries dels Cardona, que la historiadora Francesca Español ha localitzat a Berlín || Va sufragar la reparació del rellotge del campanar

X. SANTESMASSES

I TORÀ | Poc més de 25 euros, un total de 4.250 pessetes, va ser el que va aconseguir l'any 1906 el rector de Torà, Agustí Graells, per la venda de les dos escultures jacentes dels barons de Cardona, del segle XIV, que formaven part dels sepulcres d'aquesta família noble a l'església de Sant Gil d'aquesta localitat de la Segarra. Com va informar ahir **SEGRE**, les escultures han estat ara localitzades al Bode Museum de Berlín per la historiadora Francesca Español, que ahir a la tarda tenia previst oferir una conferència a l'Institut d'Estudis Catalans sobre aquesta troballa. Amb les 4.250 pessetes, Graells va poder sufragar la reparació del rellotge del campanar, com consta a l'arxiu parroquial de Torà i en el volum de la *Història civil i religiosa de la vila de Torà*, de Jaume Coberó. Les escultures van ser adquirides per un antiquari de Barcelona, David Fernández, però no va ser una operació fàcil. Un altre antiquari de Lleida va impugnar la venda, segons informaven l'agost del 1906 els diaris *El Ideal* de Lleida i *El Diluvio* de Barcelona. Al final, el governador civil Marcial María del Rincón va aprovar una operació, que es va sumar a la polèmica generada a tot el país aquells anys per la compravenda de patrimoni religiós. Així, segons va explicar l'historiador i actual rector de Torà, Fermí Manteca, "al butlletí de la comissió de Monuments Històrics de Navarra del 1914, el ministeri de la Instrucció Pública va fixar mesures per impedir que es vengui aquest patrimoni, i posava com a exemples les operacions del conjunt funerari de Torà i la venda uns anys abans, el 1894, de la tomba dels comtes d'Urgell a les Avellanés per part d'Agustí Santesmasses".

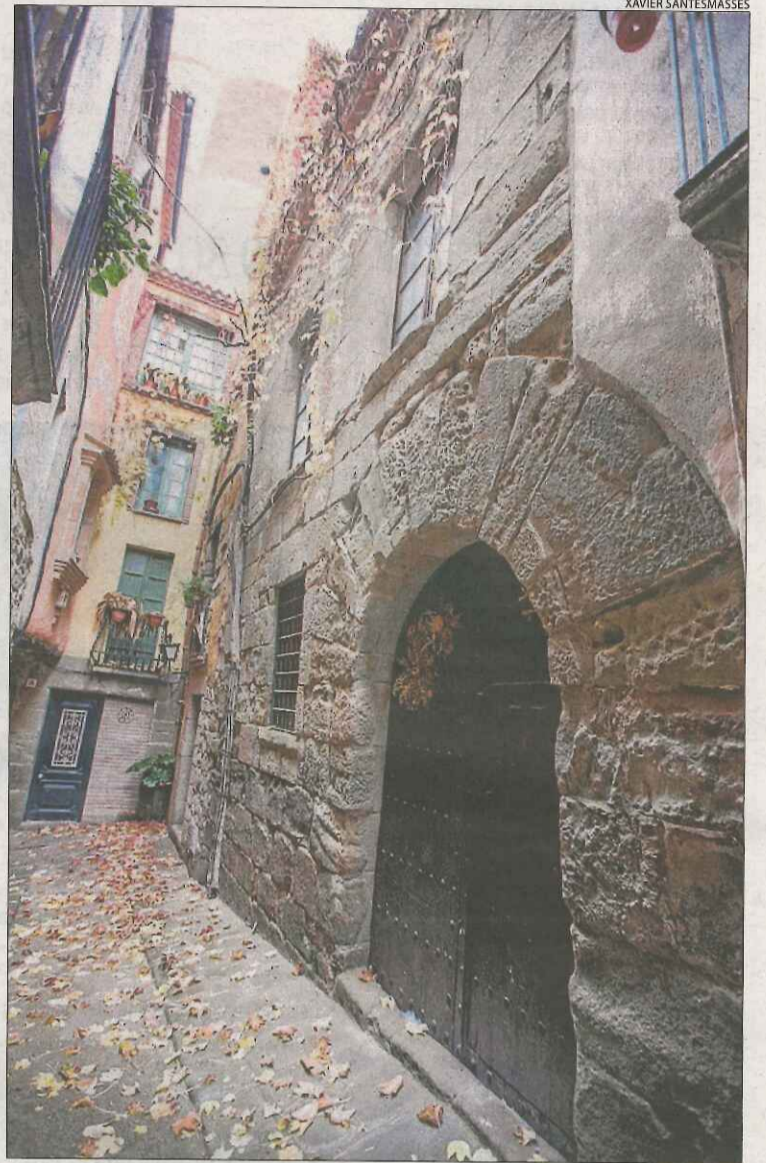
Capella de l'església de Torà on s'ubicaven els sarcòfags.

Escultures a Berlín de Ramon de Cardona i Margarida de Belleda.

Tanmateix, el 1909, tot just tres anys després de la venda d'aquestes dos escultures que tapaven els sarcòfags, es va vendre també el baix relleu de pedra que decorava el lateral del sepulcre, que avui dia s'exhibeix al Walters Art Museum de Baltimore, als Estats Units, on va arribar com a procedent de "França" perquè,

segons Francesca Español, "era una manera d'augmentar-ne el preu, ja que una obra medieval resultava més apreciada si era d'origen francès". Val a destacar que l'Associació del Patrimoni Artístic i Cultural de Torà va intentar fa anys sense èxit posar-se en contacte amb el museu nord-americà per gestionar un possible retorn de la peça.

Casa senyorial dels Cardona, al carrer Sant Sebastià de Torà.

Un llinatge nobiliari encara present

■ L'empremta del llinatge dels Cardona és molt àmplia a tota la Segarra, el Solsonès i l'Urgell. A Torà encara s'alça una mansió senyorial dels Cardona al carrer Sant Sebastià, molt a prop de l'església. Es tracta d'un

gran edifici gòtic, propietat actualment d'una família de Barcelona. Sant Ramon Nonat, del Portell, pertanyia a aquesta família, propietària de la senyoria de Tarroja de Segarra i impulsora també del retaule d'Ivorra.

PATRIMONI ACTIVITATS

Visita guiada al Pou de Gel de Tàrrrega, del segle XVII

I TÀRREGA | Tàrrrega va culminar diumenge els actes de celebració dels 35 anys del Museu Comarcal de l'Urgell amb una visita guiada al Pou de Gel del segle XVII, durant la qual els visitants van poder contemplar les últimes troballes aparegudes a la base d'aquest espai. Els tècnics van mostrar al públic els resultats de la recent campanya d'excavacions arqueològiques, que han tret a la llum diverses estructures constructives, com

una canalització de desaigüe o l'accés que va permetre utilitzar aquest dipòsit com a refugi antiaeri durant la Guerra Civil. Des de divendres fins a diumenge, el Museu Comarcal va oferir un extens programa d'activitats, com ara conferències, tallers, visites guiades i altres propostes lúdiques, per tal d'atansar als ciutadans el patrimoni històric, arqueològic i artístic que conserva aquest equipament cultural.

Visita guiada diumenge al Pou de Gel de Tàrrrega, en els actes del 35è aniversari del Museu Comarcal.